

Idővel meghúztam az ósdi fogantyút, exponáltam a tartályt, kioldottam a többliternyi vizet, miközben belebámultam a visszhangzó kerámiába, eszembe jutott, hogy bizonyos körülmények között a férfiak verhetetlenek. Az esküvő után kint aludtunk a határban, tágas téren, rögök között, az agyagos föld vályúiban, árkaiban, hálósák nélkül, csimbókos hajjal a nyirkos pirkadatban, a fiúk koszlott öltönyben; hugyozniuk kellett, nagyon tele voltak, agyonitták magukat, felzavarta őket álmukból a telítettség, feléledtek a határban, azon kezdtek versenyezni, ki tud magasabbra pisálni; őrrítő, egészen elképzelhetetlen magasságokba sikerült nekik, az égbe brunyáltak (így mondták) – valamit el kellett szorítaniuk, úgy lehetett kivitelezni. Közben kurjongattak, röhögtek, fekete zakójuk alól kilógott a gyűrött, földes, fehér ing, néha véletlenül végigfutott a sárga lé az ingeken, és azt hiszem, én is nevettem – mintha. Nem aludtunk vissza, végigkóboroltuk a szuszogó, hajnalodó falut, jártunkra-keltünkre csaholtak az ebek – ott, abban a visszhangzó fürdőszobában kikelt emlékezetemből a kutyák feszes hörgése, miközben nekitépnek a kerítéseknek (vagy milyen hörgésük van a kutyáknak?, csillapíthatatlan, ezeröblű, karcos, rothadt leheletű, szurkos, üszkös?). Andreas méltatlankodott, Magyarországon túl sok a kutyaugatás, feléjük ez másképp van, nyugodtabbak a kutyák, a bánásmód miatt, az emberek miatt, nincs ilyen őrröngés, itt kénytelen pisztolyt hordani magával, és időnként előkapni, célozni, többnyire elég csak célozni, visszavonulnak, megérik a veszélyt, szükségtelen elsütni a fegyvert – főleg a kuvaszok okoznak sok gondot a tanyavilágban.

Az egyik fiú kitalálta, vizeljék le a kutyákat; teljesen megvesztek, lepisálták a kutyákat, azok meg szűkülve futtak hátra, házukba suvadtak, és csöndbe maradtak, gyorsan megértették a helyzetet. Egyesek továbbvitték, tovább latolgatták a kutyalehugyozásban rejlő lehetőségeket – Andreas húzta a száját, kevéssé lelkesedett –, otthon majd betáraznak egy fecskendőbe, amit belső zsebbe rejtenek, a fecskendőt adott esetben elővehetik, amikor más éppen elővehetetlen, és abból adjusztaáljhatják a harcias kutyákat, megfélemlíthetik őket ewel a módszerrel egészen a teljes meghunyászkodásig, önfeladásig; így volt.

Aztán Zaggék fürdőszobája kiöblítette fejemből évekkal ezelőtti élményemet, mely néhány másodpercre bejelentkezett a plüssköntösök kékre csempézett terráriumába, miközben bámultam a visszhangzó kerámiába, pár méternyire Zaggék ebédlőasztalától, mely túl közel helyezkedett el a fürdőszobához. Megterített asztal mellett ültek, várakoztak csendben, abba hagyták az evést is. Ott ült Zagg és élettársa, Zigg, valamint az orvos. Az orvosnak valami későn diagnosztizált nőgyógyászati eredetű rákban halt meg a felesége. A halott nő miatt hívtak meg. Zaggban felsejlett az elhunyt feleség bőrének emlékképe, a bőr továbbvezette őt a hajszínhez, hajszálak vastagságához, míg aztán eljutott hozzám, a rendkívüli hasonlóságok absztrakciójától – Zaggék a nő haldoklása idején többször látogatást tettek a házaspárnál, Zagg sejtjeibe zárta az orvos feszélyezettségét, amint vergődik a közmegegyezéses igény szorításában, mely szerint tökéletes figyelmességet, gyengédséget illenék tanúsítania felesége iránt, aki nemsokára meg fog halni – noha hosszú távon valamennyi résztvevő meghal, nője mégis illetlenül előbb. Előre halott, itt a szemünk előtt. Az orvos feszült volt, kissé ingerült és kimért a nővel, mintha lázadt volna a szereposztás ellen, nem tűrt magában tettetést, és őszintesége, ahogy az lenni szokott, kíméletlenségre vezetett. Zagg mindeközben a nőt figyelte, bőre tűnékenységét, selymes, fekete haját, nem látszott betegnek, ellenben a mozgása, mint felfújt gumibabáé, olyan volt. Zagg szemei előtt megjelentem bőröm hasonló textúrájával, éjfekete hajammal, köldök, barna szemeim mélabújjával és egyedüllettemmel. Az orvos magányát Zagg összekapcsolta az engémmel.

Zagg meghívta az orvost vacsorára (nevezett orvos szenvedett, nőt akart, e tekintetben semmi sem változott) – Zagg úgy vélte alkalmas lehetnek az orvos sóvárgásának enyhítésére, tenni kéne egy próbát. Így állhatott elő a helyzet; ültek az ebédlőasztalnál és mindhárman hallották a feszes sugárban, erőteljesen zubogó pisát, pisit inkább – nehéz lett volna nem hallaniuk, mindazonáltal egymásra se néztek, el se mosolyodtak, úgy tettek „mintha”, miközben mindhárman elképzelték belőlem valamit.

Miután visszaosontam, az asztalnál ülők cinkosaimmá váltak zajos akcióm miatt, és a tervezési, átépítési hiba, netán építészeti szándék miatt, melyet méltán feltételezhetnének az obszcén térszervezés mögött; legkevesbé sem ötlene fel bennem, így utóbb mégis meggondolandó, hogy az ötvenes évek lakásleválasztási hullámának következményeképpen hallgatot végig az asztaltársaság a „nő, aki nagyot pisil” tárgykörében, a polgári lakásból leszakított kislakás kényszeredett négyzetméterein, egykori cselédszobák, kamrák, ebédlő-helyiségek új funkciót kapott légtérben. Az orvos próbált kedélyeskedni, ismerkedni, egyszer elmentem a rendelésre, valahogy kieszközölte ott történő megjelenésemet – a vendégség után névjegyet adott, lelkemre kötötte, ha bármi van, csak nyugodtan; urológus volt; összeszorított combokkal ült az asztalnál, gondoltam, körül van metélve, innen az akaratlan, szégyenkező testhelyzet, rejtetegeti; vonzódtam az orvoshoz, vesémben látott doktorom, és tesztpapírt lógatott hófehér, műanyag zsúrpohárba; tiszta, ép volt a vizeletem, elégedetten vette tudomásul: „egészséges vagy” – láthatóan megnyugodott, biztosit akart tudni egészségi állapotom felől.

Azon a vacsorán nem számítottunk újabb vendégre, mégis eljött az öreg Bartolomeo Rizetti, aki amúgy semmilyen meghívást nem fogad el, a díszoklevelét sem vette át a két hónappal ezelőtti, kifejezetten számára rendezett ünnepeken, Rizetti inkább beült a kocsmába. Ide eljött hívatlanul is, elsántikált, neszét vette az urológusnak, még botot sem restelt kezébe kapni a biztonságosabb, gyorsabb haladhatás végett, félt az eséstől, bár előttem szégyellte a botot; haját befestette erre az alkalomra; eljött megnézni magának, kivel akarnak összehozni Zaggék, rossz véleménnyel volt az urológusokról, és csak úgy, hívatlanul, kopogtatás nélkül leült az asztalunkhoz. Kérdeztem, mi az a nagy seb az orrán, erre ő szétnyitotta kicsit az ingét, láttatni engedte fiatalos, barna bőrét, mely meglepően üdének tetszett a villanyfényben; ezelőtt két héttel, válaszolta Bartolomeo, pofára estem az utcán, eltörött a szemüvegem, ezért nincs rajtam, három centivel lejjebb léptem fel a járdára, belerúgtam az útpadkába, lefejeltem a betont, tulajdonképpen nem akartam lemenni az utcára, otthon vagyok folyamatosan, nem tárgyalok senkivel, elfogyott éppen a kenyerem, így mégis le kellett mennem; Bartolomeo, szívesen elkísérnélek a sétáidra időnként – ajánlottam fel a társaságomat –, ha belém karolsz, nem fogsz elesni; erre B. elmosolyodott, anyukám, mondta, akkor együtt fogunk elesni, egymásra zuhanunk, és valamelyik járókelő esetleg feljelent szexuális zaklatásért. Az orvost idegesítette Rizetti megjelenése, számtalan rosszálló pillantást vetett Zagggra, aki csak vonogatta a vállát és egy óvatlan pillanatban odasúgta: nem hívtuk, fogalmam sincs, hogy kerül ide.

Öngyilkossági kísérlete miatt néhány évvel az említett vacsora után Zagg kórházba került, bementem hozzá. Abban a köntösben ült az ágyon, egyértelműen abban, azonosítottam a fürdőszobai fotó alapján – igen, annak idején, csúszkáló szoknyámat igazgatva Zaggék fürdőszobájában elővettem táskámból a gépet, és lefényképeztem egymás mellé akasztott köntöseiket, békésen bújtak egymáshoz,

kiegyensúlyozottan, egész jól kijönnek, gondoltam. Zagg mikroplüssben ücsörgött az ágyon, nyugodt volt, a kórházi ablak felől érkező könnyű kis huzat simogatta arcát; ült az ágyon, mint sziklaszirten, nyelvén, szájpadrólásán fémes gyógyszeríz zsi bongott, biztosra ment, azt gondolta, elég lesz a hatszáz vagy valamennyi tableta – csak mondtam egy számot, szóval nagyon sok –, túlélte, ahogy a gyermek is, nem lett semmi baj. Polárköntöst viselt – töprengtem, miért nem frottirt? Zagg a természetes anyagok híve, mégis ezt hordja; már azon a pár évvel ezelőtti vendégségen is csodálkoztam a fürdőszoba ajtajára szerelt fogason lógó gusztustalan köntösön, mellette Zigg frotírja pihent, és ők e köpeny-értelemben imádták egymást; miközben Zigg (Zagg élettársa) utálta a női polárt, csillapíthatatlan viselkedés van a polártól, véreset vakarnak a szintetikustól, fetrengenek szintéziseikben, partra vetett köntöseikben. Zagg ült a kórházi ágyon, amint már említettem; kissé szétnyílt a mikroplüss, elvesztette a ruhadarab feletti ellenőrzést, felfedte ritkás, borotvált bozontját, a császármetszés ügyetlenke hegét – fekdjön le, szépasszony, mondta az orvos ködlő, mezítlenségre tapadó, bizalmas tekintettel: ne erőltesse magát.

Eleinte lány volt az anyag, mondhatni plüss az egész, hazavitték a gyermeket, és Zigg megígérte, ezentúl minden jó lesz és szép. Valami mégis megváltozott, ahogy az erdő, mikor leborotválja a tél. A gyermek idővel mászni kezdett, valamennyire önállóan mozogni, a kiságyból kiemelte, és magára tette Zigg, csukott szemmel feküdt, mozdulatlanul, hagyta araszolni, kis kezével játszani, matatni. Cselekedetek nélkül feküdt Zigg, tapodta a gyermek, ment, haladt, vonult, a halványkék batisztpizsama hátrayként fedte előle Ziggét, aki oly mozdulatlan volt, mint a kő, halott és mégis eleven, csak bőrével érzett; kő vagyok, gondolta Zigg, mely nem cselekszik, eltűri az élők testmeleg igyekezetét. Zigg behunyta szemét: az én gyermekem. Ettől kezdve valahogy szava sem támadt Zagghoz, elapadt köztük minden beszéd, Zigg a kicsinek élt – némán jöttek-mentek egymás mellett a lakásban; Zigg szivacsmatracot helyezett el a gyermekszobában a kiságy mellé, azon aludt. Éjszakánként felébredt, és figyelte a kicsi lélegzetvételét. Zagg magára maradt, Zigg alig hagyta a gyermekhez jutni, aztán eljött az idő, amikor az öltöztetés feladatát is átvette Zaggtól, mondván, Zagg felelőtlenül, könnyelműen bánik a ruhadarabokkal, a kicsi megfázhat így. Zagg próbált időnként a gyermekhez férti, akkor Zigg megjelent az ajtóban, és azt mondta, „hagyd békén!” Zigg túlzónak találta a szoptatási időt, erőnek erejével elválasztotta a kicsit, és maga kezdte táplálni cumisüvegből. Zigg szabadságot vett ki, és amikor elfogyott valamennyi szabadnap, felmondott a munkahelyén. A gyermeknek élt. Zaggot időnként ingerülten odébb lökte a gáztűzhelytől – tápszett kell készítenem, itt az idő, a gyermek a legfontosabb; a mosást engedélyezte Zagnak. Amikor Zigg néhanapján elment valahová, Zagg kilopta a gyermeket, és babakocsiban levitte sétálni; ahogy tolt, tolt és ringatta, különös képzelődésekbe merült, eltolja a babakocsit egészen a határig, Bécsben repülőjegyet vált és eltűnik a gyermekkel valahol Amerikában. Bárhogy is törte a fejét, más megoldás nem jutott eszébe. Zagg felhívott, feltétlenül beszélni akart velem, összefutottunk, szorította a gyermeket, vidám, kedves gyermeknek nézett ki, Zagg hadarva mesélt – némi bizonytalanság fogott el, valóban ő volna, ugyanaz a nő? Alig hittem – különös tikkelés jelentkezett nála, egy-egy szó után retentő rövid sikkantást hallatott, elsőre úgy tűnt, bármerről, akárhonnan jöhetett a hang, tán a folyosó végéből, vagy a gyermektől, rövidke kiáltás, mely ki tudja, volt-e egyáltalán, önkéntelen, parányi sikoly, szavak közé vegyült esetleges kacagás, kaccintás; felszíni mondatai mögött jelentkező párhuzamos beszámolója minduntalan átütött a nő beszédszövetén. Zagg különös tette szánta el magát az utazás előtt (a két útlevelet már beszerezte, magának és a kicsinek, jó barát adta kölcsön). Zagg óvatosan bekopogott az alapítványhoz, lám, rászánta magát, szakmai berkekben kívánt tudakozódni Zigg viselkedésével kapcsolatosan. Jó ez, elfogadható? Rossz, elfogadhatatlan? Foglalkoznak önök ilyesmivel? Törődjek, ne törődjek vele? Meséljek róla, hallgassak róla? Mit tegyek? Kérem, mondjon valamit, faggata az alapítványi nőt Zagg. Alapítványi nő összefonta karját, és hátradőlt hivatali székében, aznap is adott a sminkre, ruházatra, és nem sokkal Zagg érkezése előtt jött a telefon, hogy jól fizető mellékmunka esedékes a jövő héttől, emiatt alapítványi nő kifejezetten feldobott érzelmi állapotban fogadta Zaggot, és mégis, amint meglátta a nőt, olyan lett, mint a kő; elemezte, felmérte, kereste Zagg esendőségét, melybe belekapaszkodhatna rokonszenvével, miközben hallgatta a történetet Zagg sírós hangján. Különös viselkedés, állapította meg az alapítványi, anyamenhelyi szakember, szaknő, aki rozzant, foszladozó, szétázott anyákhoz volt szokva, olyanok helyett, mint a vizualice összefogott Zagg, akinek akkor még volt összképe, néhány jó akkordja, szépen felöltözve, minőségi cuccokba, alapítványi szaknőnél igényesebben, aki pedig a megkeresés, segélykérés viszonylatban Zagg feljebbvalójának tekintette magát, és zavarta a kettejük öltözködésében támadt diszszonancia, fejük tetejére álltak a dolgok, a style egyáltalán nem fejezte ki a dominancia-viszonyokat; nincs jól ez így, gondolta a szaknő, és olyan lett, mint a kő, újfent – kifordult magából a világ; szakmanci szakvéleményezett, majd megnézzük a gyermeket, porciózta figyelmét, adagolta szakvéleményét az anyának – majd megnézzük, hozza el egyszer, valamikor, ha lehet; Zagg becsukta maga mögött az ajtót, és a szaknő arra gondolt: milyen jó csizmája van ennek a nőnek, jövő héttől beindul a mellékmunka, és akár két ilyen, sőt ennél sokkal jobb csizmát is megengedhetek majd magamnak. Megkérdezhettem volna, hol vette.

Kategoria: vers, próza
Denumire autor: Karay Katalin

Látó Szépirodalmi Folyóirat